

Grevslabet Hardenberg-Neventlow.

Oprettet ifølge Crectionspatent af 13de December 1815 og det tidligere Stamhus Krænkerup, senere kaldet Hardenberg (oprettet ved Crectionsbrev af 14de Juli 1736) og Gaardene Nielstrup, Søbyholm og Christiansdal, der vare traadte istedetfor det ifølge Bevilinger af 16de Februar 1798 og 20de September 1799 bortsolgte Stamhus Frisenwold (oprettet ved Crectionsbrev af 24de Juli 1731).

I Crectionsbrevet for Stamhuset Krænkerup, Post 13, er det paalagt Besidderen „ikke at lade nogen af Stamhusets Fattige, gamle og vansære Mennesker lide Mangel for nødtorftigt Ophold og Forpleining, men herudi søge med yderste Bid Guds Gode at befordre, paa det ikke hans Betsignelse skal vige fra dem“.

Crectionspatentet for Grevslabet Hardenberg-Neventlow, Post 3, fastsætter derhos, at, naar hele den successionsberettigede Slægt er uddød, bør der med Stamhuset Hardenberg, forhen Krænkerup, forholdes efter Crectionsbrevet af 14de Juli 1736 (for bemeldte Stamhus) — i hvis Post 3 der bestemmes, at, naar ingen Descendenter mere er til, da „skal Stamhuset Krænkerup til et Jomfrukloster for 12. adelige Jomfruer, alle indfødte danske eller norske, dog af næste Paarørende, indrettes, efter den Disposition, som enten vi selv eller den sidste Stamhusbesidder finder for godt derom at gjøre“ —, og med Sædegaardene Nielstrup, Søbyholm og Christiansdal efter Crectionsbrevet af 6te August 1731. Sidstnævnte Crectionsbrev have ikke tilstede i Ministeriet, men der er gjort Skridt til at erholde en Gjenpart af samme.

Baroniet Løvenborg.

Ved Crectionsbrevet af 10de Januar 1766 for Stamhuset Løvenborg, der ved Patent af 25de November 1793 oprettedes til Baron, er det i Post 13 paalagt Besidderen „alvorligen at befordre Stamhusets Bønders Velstand ved al tilbørlig Hjælp, Opmuntring og Forstaaelse“, angaaende hvilken Bestemmelses nærmere Indhold henvises til vedlagte fuldstændige Gjenpart af samme.

Baroniet Gaunø.

Ved det under 23de Mai 1794 confirmerede Crectionsbrev for Stamhuset Gaunø, der ved Patent af 23de October 1805 oprettedes til Baron, er det i Post 7 paalagt Besidderne at „behandle Bønderne lensfælsig og være disse ved Understøttelse af Stamhusets Skove med Bygningstømmer, saavidt Skovene Saadant kan taale, behjælpelig udi, at Bøndergodssets Bygninger, kan forbedres og med Tiden blive i arbejdsfør Stand“.

Til en stor Deel af Lehnene er der derhos ved forskjellige Bestemmelser knyttet Le-gater og Refusioner til Hospitaller, Fattige, Skoler, Skolelærere og Præster m. fl.

Ved tjenstligst at meddele det ærede Udvalg ovenstaaende, undlader jeg ikke at tilføje, at saasnart Gjennemsynet af Crectionsbreve m. v. vedkommende Stamhus og Fideicommissgodser er tilendebragt, skal jeg sætte det ærede Udvalg i Kundskab om Resultatet af samme.

C. Ruzhorn.

Extract = Gjenpart

af

Crectionsbrevet for Stamhuset Løvenborg af 10de Januar 1766.

13.

Stamheren befales og alvorlig at befordre Stamhusets Bønders Velstand ved ald